

Vöetchánán – Ismételt tilalmak

Vöetchánán hetiszakasz tartalma ואתחנן

Szakaszunkban – Vöetchánán (5Mózes 3:23–7:11.) – Mózes folytatja monológját, melyben elmondja, hogyan imádkozott, és próbálta megváltoztatni azt az ítéletet, melynek értelmében nem mehet be az Ígéret Földjére. Nem is nagyon burkolt szemrehányást tesz a népnek, amely miatt érte ez a végzet, és megismétli a Tóra főbb pontjait. Különösképpen a bálványimádás tilalmára figyelmeztet, majd megismétli a Tízparancsolatot. Ebben a szakaszban találkozunk a Smá Jiszráállal, a zsidóság hitvallásával is.

Mózes elmondja Izrael gyermekeinek, hogyan esdekelt az **Örökkévalónak**, hogy engedje őt is bemenni **Izrael földjére**, **Isten** azonban elutasította őt, de helyette meghagyta neki, hogy menjen fel egy hegyre, és onnét tekintsen szét az **Ígéret Földjén**. – **5Mózes 3:22–29**.

Folytatván a „Tóra áttekintését”, **Mózes** leírja az **Egyiptomból** való **Kivonulást** és a **Tóraadást**, és ezeket az emberi történelem példa nélküli eseményeinek tartja. „**Vajon... történt-e ilyen nagy dolog, vagy hallható volt-e ilyesmi? Vajon hallotta-e valaha egy nép, amint szól Isten a tűz közepéből, úgy, amint te hallottad, és életben maradtál? ...Teneked megmutattattott, hogy megtudjad, hogy ő az Örökkévaló, az Isten; nincs kivüle más.**” – **5Mózes 4:1–24., 32–40**.

Mózes megjósolja, hogy az eljövendő nemzedékek idején a nép el fog fordulni **Istentől**, bálványokat fog imádni, és ezért száműzetik országából, és szerteszóratik a föld népei között; a szétszóratásban azonban újra **Isten** felé fordul majd, és visszatér **parancsolatainak** megtartásához. – **5Mózes 4:25–31**.

Mózes kijelöl három menedék várost a **Jordán folyó** keleti partján, ahova a szándékon kívüli emberölést elkövetők menekülhetnek az áldozat bosszúra vágyó rokonai elől. – **5Mózes 4:41–43**.

A **hetiszakasz** tartalmazza még a **Tízparancsolat** ismétlését; valamint a **Smá-t**, amelyben a zsidó hit alapjai nyilatkoztatnak ki: **Isten** egysége („**Halljad Izrael, az Örökkévaló, a mi Istenünk, az Örökkévaló egy!**”); **Isten** szeretetének és **Tórája** tanulmányozásának **micváját**; valamint a parancsolatot, hogy „**ezeket az igéket**” **tfilin** formájában karunkra és homlokunkra kössük, **mezuzákba** rakva pedig otthonaink ajtófélfáira erősítsük. – **5Mózes 4:44–6:9**.

Mózes előre figyelmezteti a zsidókat, hogy amikor majd belakják **Izrael országát**, és sok jó éri őket, ne felejtsek el **Örökkévaló Istenüket**, ne házasodjanak a **Föld népeivel**, és ne resteljenek megsemmisíteni a bálványokat, mivel ők „**Isten szent népe**”. – **5Mózes 6:10–7:11**

שבת שלום

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Chaim Shaul Glitzenstein: 8 mondás Jeruzsálemről

Gyönyörű város: Jeruzsálem. Mindig a szívünkben. Mindig a zsidó élet központjában. Mi olyan különleges benne? Bemutatok nyolc zsidó közmondást **Jeruzsálemről**, a pusztulás szomorúságáról és a megváltás ígéretéről. **Jeruzsálemet** nem csak **Izrael** népének fővárosaként, de a világ legszebb városaként is emlegetik. Ahogy a **Talmud** is mondja: „**Tíz adag szépség hullott a földre, kilenc Jeruzsálemre, egy az egész világra.**”

A menny kapuja: Mindenki ismeri a **Siratófalat**, de nem mindenki tudja, hogy nevét az araboktól kapta, mert azok látták, hogy a zsidók a könnyeiket a Szentély romjaira hullajtják imádkozás közben.

Jeruzsálem városa és a zsidó nép imái közt ősi kapcsolat áll fenn. Ahogy a **Midrás** mondja: „**Ha valaki Jeruzsálemben imádkozik, az olyan, mintha a dicsőség trónja előtt imádkozna, mivel a menny kapuja ott van**” (Pirkei de-Rabbi Eliezer 35).

Mi okozta Jeruzsálem pusztulását? Jeruzsálem ragyogó szépségét elpusztította az ellenség hadainak támadása, akik romokban hagyták maguk után mind a várost, mind zsidóság legszentebb helyét, a **Szentélyt**. A **bölcsek** több okát is látták a pusztításnak, ezek közül egy: **Rabbi Yochanan** szerint **Jeruzsálemet** azért rombolták le, mert a bíróságok a **Tóra törvények** alapján ítéleztek a városban. De mi mást tehettek volna? Inkább önkényesen kellett volna ítéleteket hozniuk? A gond inkább az volt, hogy nem voltak hajlandóak túllépni a törvény betűjén.

Gyász és feltámadás: Jeruzsálem lerombolása nem csak fizikai pusztítást jelentett. **Jeruzsálemben** minden sarkon a szentség, az isteni jelenlét volt érezhető. Még napjainkban is, amikor **Jeruzsálem** a kezünkben van, és újjáépítettük nagyobbra, mint valaha, és lakhatunk benne, még így is gyászoljuk a fény és szentség napjait. „**Aki gyászolja Jeruzsálemet, látni fogja örömét!**”

Jeruzsálem fent és lent: Jeruzsálemnek van egy testvérvárosa a mennyben, a földi várossal szemben egy égi város, egy szellemi város, mely elpusztíthatatlan. „**És mondta Isten: nem megyek be az égi Jeruzsálembe, míg nem voltam a földi Jeruzsálemben**” Amikor eljön a megváltás, mind a szellemi, mind a fizikai világot megváltja!

Fényes jövő: Hálaistennek a zsidók viszonylag biztonságban járhatják **Jeruzsálem** utcáit. Azért viszonylag, mert továbbra is tartani kell a gyűlölet megnyilvánulásaitól, terrortámadásoktól és merényletektől, de eljön az idő, mikor nem lesz már félelem, és a biztonságérzet teljes lesz. „**Idős férfiak és nők ülnek majd Jeruzsálem házai előtt és gyermekek játszanak majd körülöttük az utcákon.**”

Mert Cionból: Eljön a nap, amikor **Jeruzsálem** lesz a fény a pogányok számára, és a világ egész lakossága ide fog járni, hogy a **Tóra bölcsességét** hallja. „**Mert Cionból szól a törvény és Jeruzsálemből Isten szava**”

A kezünkben van: Mi vagyunk azok, akik elhozhatjuk a megváltást. A próféta emlékeztet minket: „**Ciont megváltják az igazsággal, a foglyokat cdákával.**” **Tóratanulással**, a **micvák** tartásával, és adományozással eljutunk a megváltáshoz. Adja **Isten**, hogy még napjainkban!

Gut Sábesz

Rabbi Jonatan Sacks: Az ötlet, amely megváltoztatta a világot

Ez minden idők egyik legnagyobb története, és Mózes háromezer évvel azelőtt látta előre, hogy megtörtént volna. Itt beszél az e heti hetiszakaszban:

Íme, megtanítottam nektek a rendeleteket és törvényeket, ahogyan az **Örökkévaló**, az én **Istenem** parancsolta nekem, hogy kövessétek azokat azon a földön, ahová be fogtok menni, és amelyet birtokba fogtok venni. Vigyázzatok, hogy megtartsátok őket, mert ez lesz a ti bölcsességeitek és értelmetek a nemzetek szemében, akik hallani fognak mindezekről a rendeletekről, és azt mondják majd: **"Bizony, ez a nagy nemzet bölcs és értelmes nép!"**. Mert melyik más nemzetnek vannak olyan igazságos rendeletei és törvényei, mint ez a Tóra, amelyet ma elétek terjesztek? (5Mózes 4:5-8)

Mózes hitt abban, hogy eljön majd az idő, amikor az **Istennel** kötött szövetségen alapuló nemzet eszméje más nemzeteket is inspirálni fog egy olyan társadalom víziójával, amely nem a hatalmi hierarchián, hanem az **Isten** szuverenitása alatt és **Isten** képmása szerint mindenki egyenlő méltóságán, valamint az igazságosság és a könyörületesség uralmán alapul. **"A nemzetek" értékelnék a Tóra bölcsességét és "igazságos rendeleteit és törvényeit"**. Ez meg is történt. Amint azt már sokszor állítottam, ezt a legvilágosabban az **Egyesült Államok** politikai kultúrájában és nyelvezetében látjuk.

Az **amerikai** politika mind a mai napig a szövetség bibliai eszméjén alapul. Az **amerikai** elnökök szinte mindig erre a gondolatra hivatkoznak beiktatási beszédekben, olyan nyelvezetben, amely a **Devarim** könyvének köszönheti hangnemét és fogalmait. Így például **1985-ben Ronald Reagan** úgy beszélt **Amerikáról**, mint **"egy nép Isten alatt, amely elkötelezett a szabadság álma iránt, amelyet Ő helyezett az emberi szívbe, és most arra hivatott, hogy ezt az álmod átadja egy várakozó és reményteljes világnak"**.

1989-es beiktatási beszédében **George Bush** imádkozott: **"A hatalomnak csak egyetlen igazságos felhasználása van, és ez az emberek szolgálata. Segíts, hogy emlékezzünk erre, Uram. Ámen."**

1997-ben Bill Clinton azt mondta: **"Az ígéretet, amelyet egy új földön kerestünk, egy új ígéret földjén találjuk meg újra."**

George W. Bush **2001-ben** azt mondta: **"Egy nálunk nagyobb erő irányít bennünket, aki egyenlőnek teremt minket az Ő képmására."** **2005-ben**, második elnöki ciklusának kezdetén kijelentette: **"Alapításunk napjától kezdve azt hirdettük, hogy e földön minden férfi és nő jogokkal, méltósággal és páratlan értékkel rendelkezik, mert az Ég és a Föld Teremtőjének képmását hordozza."**

2009-ben Barack Obama ezekkel a szavakkal fejezte be beszédét: **"Mondják el gyermekeink gyermekei, hogy amikor próbára tették bennünket, nem hagytuk, hogy ez az út véget érjen, nem fordultunk vissza, nem tántorodtunk meg, és a horizontra szegezett szemmel, Isten kegyelmével a hátunkon vittük tovább a szabadság e nagy ajándékát, és biztonságban átadtuk azt a jövő nemzedékeknek."**

Ez kifejezetten vallásos nyelvezet, amelynek nincs párja a világ egyetlen más demokratikus társadalmában sem, és úgy olvasható, mint a **Mózes ötödik** könyvről szóló folyamatos **Midrás**.

Hogyan történt ez? Azzal kezdődött, hogy **Johannes Gutenbergin Mainzin 1439-ben** feltalálta a

Rabbi Jonatan Sacks: Az ötlet, amely megváltoztatta a világot

nyomtatást, majd 1476-ban William Caxton Angliában. A könyvek olcsóbbá és hozzáférhetőbbé váltak. Az írásbeliség elterjedt. Aztán 1517-ben jött a reformáció, amely az egyház helyett az egyénre helyezte a hangsúlyt, és a **sola Scriptura**, a "kizárólag a Szentírás" tekintélyére.

Ezután következett a **Biblia lefordítása a népnyelvre**. Hajlamosak vagyunk elfelejteni, hogy a **héber Biblia** egy felforgató mű. Ez nem egy olyan könyv, amely a behódolást hirdeti. Beszél **profétákról**, akik nem féltek kihívni a **királyokat**, és **Saulról**, aki elvesztette trónját, mert nem engedelmeskedett Isten szavának. A hatóságoknak tehát jó okuk volt arra, hogy a **Biblia** ne legyen elérhető az emberek számára érthető nyelven. A **XVI. században** tilos volt lefordítani a népnyelvre. Az **1530-as** években jelent meg a nagy **Tyndale-fordítás**. **Tyndale** az életével fizetett ezért: letartóztatták, eretnokségben bűnösnek találták, megfojtották, és **1536-ban** máglyán elégették.

Ahogy azonban a mai zsarnokságok felfedezték, nehéz megállítani az információ terjedését, amelyet az új technológiák tesznek lehetővé. Az **angol Bibliákat** továbbra is tömegesen nyomtatták és értékesítették, leginkább az **1560-as** genfi fordítást, amelyet **Shakespeare, Cromwell, Milton** és **John Donne**, valamint **Amerika** korai angol telepesei is olvastak.

A **genfi Biblia** tartalmazott egy **kommentárt a margón**. A kommentárok rövidek, de néha robbanásveszélyesek voltak. Ez különösen a **héber bábák, Sifra** és **Puah** történetére vonatkozott (**2Mózes 1. fejezete**) - a polgári engedetlenség első feljegyzett példájára, az erkölcstelen parancs teljesítésének megtagadására. A **fáraó** utasította őket, hogy öljék meg az összes **izraelita fiúgyermeket**, de ők nem tették. A **genfi Biblia** ezt kommentálva azt mondja, hogy "**engedetlenségük ebben törvényes volt**". Amikor a **fáraó** ezután megparancsolja az **egyiptomiaknak**, hogy **fojtsák vízbe az izraelita fiúgyermeket**, a **Genfi Biblia** kommentálja: "**Amikor a zsarnokok nem tudnak csalással győzedelmeskedni, nyílt dühkitörésben törnek ki**". Ez nem volt más, mint a zsarnoki és igazságtalan király elleni lázadás igazolása.

A **Tyndale-** és a **Genfi Biblia** a **keresztény hebraisták** néven ismert gondolkodók csoportjához vezetett, akik közül a leghíresebb - őt nevezték a **reneszánsz Anglia főabbijának** - **John Selden (1584-1654)** volt. **Selden** és kortársai nemcsak a **Tanachot**, hanem a Babiloni Talmudot, különösen a **Szanhedrin** traktátust és **Maimonidész Misneh Tóráját** is tanulmányozták, és a zsidó elveket alkalmazták koruk politikájára.

Munkájukat **Eric Nelson**, a **Harvard** politikai filozófusa, a **The Hebrew Republic (A héber köztársaság)** című, nemrégiben megjelent **tanulmányában** ismertette. **Nelson** azt állítja, hogy a **héber Biblia** háromféleképpen befolyásolta az európai és amerikai politikát.

Először is, a **keresztény héberisták** inkább **republikánus**, mint **királypártiak** voltak. Azt az álláspontot képviselték - a **judaizmusban Abarbanel** által képviselt -, hogy a **király** kinevezése **Izraelben Sámuel idejében (megtúrt)** bűn volt, nem pedig egy **micva** teljesítése.

Másodszor, **politikájuk középpontjába** helyezték azt a gondolatot, hogy a kormányzat egyik feladata a gazdagoktól a szegények felé történő újraelosztás, ami a **római jogtól** idegen gondolat. **Harmadszor**, a **héber Bibliát** - különösen a **király** és a **főpap** közötti **hatalommegosztást** - használták fel a vallási tolerancia elve mellett való érvelésre.

Rabbi Jonatan Sacks: Az ötlet, amely megváltoztatta a világot

A XVII. században a keresztények és a héber Biblia történelmi találkozása vezetett a szabadság megszületéséhez Angliában és Amerikában egyaránt.

A kálvinisták és puritánok, akik mind az angol, mind az amerikai forradalmat vezették, át voltak itatva a héber Biblia, különösen a Devarim könyvének politikájával.

Valójában a modern világ olyan közel áll a történelemhez, mint amennyire a szabadság ellenőrzött kísérleteihez hasonlítható. A modernitást fémjelző négy forradalom közül kettő, az angol (1640-es évek) és az amerikai (1776) a héber Biblián alapult, kettő, a francia és az orosz pedig a világi filozófián, Rousseau-n, illetve Marxon. Az első kettő a szabadsághoz vezetett. A második kettő a szabadság elnyomásával végződött: Franciaországban a rémuralommal (1793-94), Oroszországban a sztálini kommunizmus formájában.

A héber Biblia szabadsághoz való hozzájárulását értékelve John Adams, az Egyesült Államok második elnöke azt írta:

"Ragaszkodom ahhoz, hogy a héberek többet tettek az emberek civilizációjáért, mint bármely más nemzet. Ha ateista lennék, és hinnék a vak örök sorsban, akkor is azt hinném, hogy a sors a zsidókat rendelte a nemzetek civilizálásának leglényegesebb eszközévé." John Adams levele François Adriaan van der Kemphez (1809. február 16.)

Az irónia persze az, hogy a mai Izrael állam politikai diskurzusában semmi ilyesmi nincs. Izrael politikája nyelvében és eszméiben világi. Alapítóit magas eszmék vezérelték, de ezek inkább Marxnak, Tolsztoynak vagy Nietzschének, mint Mózesnek köszönhettek. Eközben a vallás Izraelben továbbra is inkább szektás, mintsem társadalomépítő.

Bizonyos, hogy vannak olyanok, akik teljes mértékben felismerik a Sefer Devarim és a szövetség politikájának jelentőségét a jelenlegi állam számára. Az úttörő a néhai Daniel Elazar professzor volt, aki egész életét a zsidó politikai elmélet rehabilitálásának szentelte. Munkáját ma többek között a Shalem Központ tudósai folytatják.

Ennek jelentőségét nem lehet eléggé hangsúlyozni. Amikor a múltban a zsidók elvesztették vallási látásmódjukat, vagy amikor a vallás inkább megosztó, mint egyesítő erővé vált, végül elvesztették szuverenitásukat is. A négyezer éves történelem során sem Izraelben, sem azon kívül nem volt tartósan szekuláris zsidó túlélés.

Milyen ironikus, hogy az Egyesült Államok politikai kultúrája zsidóbb, mint a zsidó államé. De Mózes figyelmeztetett, hogy ez így lesz. Tartsátok meg gondosan a Tóra törvényeit, mondta Mózes, "mert ez a ti bölcsességetek és értelmetek a nemzetek szemében". Mózes tudta, hogy a pogányok meglátják azt, amit a zsidók néha nem látnak: Isten törvényének bölcsességét, amikor egy szabad társadalom fenntartásáról van szó.

Az izraeli politikának vissza kell szereznie a társadalmi igazságosság, az együttérzés, az emberi méltóság és az idegenek iránti szeretet Mózes által megfogalmazott és az azóta eltelt évszázadok során soha nem felülmúlt vízióját.

MISNÉ TORÁ – A ZSIDÓ JOGTÁR

XXI. RÉSZ

8. fejezet: Minden prófécia alapja: Mózes csodatétele, és a Szináj-hegyi reveláció

1. §. Nem azért hittek a zsidók **Mózesnek**, a mi tanítónknak, mert csodákat művelt. Mikor valakinek a hite csodákra épül, annak szíve nem szilárd, mert csodát tenni mágia és varázslás útján is lehet.

Azoknak a csodáknak, amelyeket a sivatagban művelt **Mózes**, nem az volt a céljuk, hogy bizonyítsák prófétaságát, hanem meghatározott célból történtek. Az egyiptomiakat vízbe kellett fojtani, tehát kétváltasztotta a tenger, és elsüllyesztette benne őket. Mikor elesésre volt szükségünk, mannát adott nekünk. Mikor szomjúhoztunk, meghasított egy sziklát [és vizet fakasztott]. **Kórách** és társasága fellázadt ellene, ezért elnyelte őket a föld. Ugyanez érvényes a többi csodára.

Miért hiszünk hát benne [ha nem a csodák miatt]? A **Szináj-hegyi** reveláció folytán. Ahol a mi szemünk látta, nem egy idegené. A mi fülünk hallotta, nem másé. Tűz volt, mennydörgés, villámlás. Belépett egy sűrű felhőbe, a **Hang** szólt hozzá, és mi hallottuk: „**Mózes, Mózes, eredj, és mondd meg neki...**”.

Azt mondja az **Írás**: „**Színről színre beszélt veletek az Örökkévaló a hegyen**”, és hogy: „**Nem atyáinkkal kötötte az Örökkévaló e szövetséget [hanem velünk, kik ma itt vagyunk mindnyájan életben]**”.

Honnan tudható, hogy a **Szináj-hegy** önmagában is bizonyítja **Mózes** prófeciájának kétségbevonhatatlan igazságát? Írva van: „**Íme én jövök hozzád felhő sűrűjében, azért, hogy meghallja a nép, midőn veled beszélek, és benned is higgyenek örökké.**” Ez arra utal, hogy mielőtt ez megtörtént, nem hittek neki örökké tartó hittel, hanem inkább csak gyanakodva és kételkedve.

Az egész zsidó nép tanúja Mózes igazának

2. §. Így tehát azoknak, akikhez [**Mózes**] azért küldetett, hogy tanúsítsák prófétai [megbízását], nem volt szükségük több csodára. **Mózes** és a többiek olyanok voltak, mint két tanú, akik egyszerre voltak valaminek a tanúi. Mindkettő tanúsíthatja, hogy a társa igazat mond, és egyiknek sem kell más bizonyítékot tárnia a társa elé. Hasonlóképpen egész **Izrael** tanúja volt **Mózes** [megbízásának] a **Szináj-hegyi** [revelációnál], ezért nem volt rá szükség, hogy további csodákat mutasson nekik.

Erre a fogalomra [utal az az Isten és Mózes közötti párbeszéd, amelyre az égő csipkebokorbéli revelációkor került sor]. **Prófétálása** kezdetén, **Egyiptomban** a **Szent Egyetlen** – áldott legyen – lehetővé tette neki, hogy csodákat műveljen, és azt mondotta neki: „**És hallgatnak majd szavadra**”. **Mózes**, a mi tanítónk viszont tudta, hogy aki csupán jelek miatt hisz [egy másik emberben], annak kétség, gyanakvások és bizonytalanság gyötri szívét. Ezért megpróbált kitérni a küldetése elől, mondván: „**Nem fognak nekem hinni**”, mígnem a **Szent Egyetlen** – áldott legyen – tudatta vele, hogy ezek a csodák [csak átmeneti intézkedések], míg el nem hagyják **Egyiptomot**. Miután azonban [onnan] távoznak, megállnak ennél a hegynél, és ott minden vele kapcsolatos kétely eloszlik. [Isten azt mondotta neki] **Íme**, adok neked egy jelet, amiből tudni fogják, hogy kezdettől fogva igazán én küldtelek, és ezután nem marad kétség a szívükben. Ezt jelenti a vers: „**És ez neked jel, hogy én küldtelek: midőn kivezeted a népet Egyiptomból, szolgálni fogjátok Istent ezen a hegyen.**”

Folytatjuk...

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

NAGY FUVÁROS UTCAI TEMPLOM ב"ה IMAREND AUGUSZTUS 1. – 31. KÖZÖTT

TÁMUZ	26.	1.	csütörtök		7.00	19.00
	27.	2.	péntek	♫:19.57	7.00	19.00
	28.	3.	szombat	MATOT-MÁSZÉ vége: 21.08 Újhold hirdetés	8,00	19.45
ÁV	29.	4.	vasárnap	Jajm Kippur Kótajn	8.00	19.00
	1.	5.	hétfő	Újhold	7.00	19.00
	2.	6.	kedd		7.00	19.00
	3.	7.	szerda		7.00	19.00
	4.	8.	csütörtök		7.00	19.00
	5.	9.	péntek	♫:19.47	7.00	19.00
	6.	10.	szombat	DEVÁRIM vége: 20.57 SÁBÁT HÁZON	8.00	19.45
	7.	11.	vasárnap		8.00	19.00
	8.	12.	hétfő	20,00-től Böjt	7.00	19.45
	9.	13.	kedd	Tiso be Áv BÖJT NAP, vége: 20,32	7.00	19.00
	10.	14.	szerda		7.00	19.00
	11.	15.	csütörtök		7.00	19.00
	12.	16.	péntek	♫:19.35	7.00	19.00
	13.	17.	szombat	VÁETHÁNÁN vége: 20.42 SÁBÁT NÁHÁMU	8.00	19.30
	14.	18.	vasárnap		8.00	19.00
	15.	19.	hétfő		8.00	19.00
	16.	20.	kedd		8.00	19.00
	17.	21.	szerda		7.00	19.00
	18.	22.	csütörtök		7.00	19.00
	19.	23.	péntek	♫:19.22	7.00	19.00
	20.	24.	szombat	ÉKEV vége: 20.28	8.00	19.15
	21.	25.	vasárnap		8.00	19.00
	22.	26.	hétfő		7.00	19.00
	23.	27.	kedd		7.00	19.00
	24.	28.	szerda		7.00	19.00
	25.	29.	csütörtök		7.00	19.00
	26.	30.	péntek	♫:19.10	7.00	19.00
27.	31.	szombat	RÖÉ vége: 20.15 Újhold hirdetés	8.00	19.00	

Ismertetlen zsidók nyomában XCI. Mendel Jakab

Mendel Jakab a leghíresebb "zsidóprefektus" (praefectus omnium Judaeorum) volt, így gyakorlatilag a magyarországi zsidó közösség vezetője és a budai zsidó hitközség elnöke. Egyes források szerint az 1470-es évektől 1516-ig, más adatok szerint 1493 és 1522 között töltötte be a tisztséget.

A legrégebbi történelmi okirat, amely említi 1482-ből való, amikor már a Magyarországon lakó összes zsidó prefektusi hivatalát töltötte be. Mátyás király, amikor felállította a zsidó prefektúrát a zsidó közösség és a királyság közötti kapcsolattartás céljára, őt nevezte ki annak élére. A tisztségre a zsidó közösség egy tagját nevezték ki, ellentétben a korábbi gyakorlattal, amikor a zsidók jogi képviselője egy keresztény főúr feladata volt. A prefektusnak közvetítő szerepe mellett széles körű jogai voltak a zsidó közösségen belül is. Mendel Jakab okleveleket is kiadott, melyeket saját címerével és arcképével ellátott pecsétjével hitelesítette, ami egyedülálló volt a korabeli európai gyakorlatban. A kassai levéltárban őrzött pecsét alapján festette meg Gedő Lipót a prefektus hiteles portróját a Zsidó Múzeum megrendelésére az 1910-es években.

Mendelt Mátyás király pártfogolta és mindenféle kedvezményekben részesítette. Például, amikor Monyorókereki Elderboch János nem fizette meg határidőre a tartozását Mendelnek, Mátyás királyi leveleket bocsátott ki, amelyekben utasította az ország valamennyi hatóságát, hogy Elderboch jobbágyait tartóztassák le, minden vagyonukat foglalják le és szolgáltassák ki Mendel ügynökeinek. Más alkalommal meg Pozsony városát utasította, hogy Binberg nevű ottani lakos egyéb hitelezőinek kielégítése előtt Mendel követelését teljesítse. 1505-ben pedig védlevelet adott Mendel Jakabnak és családjának, amikor a budai zsidóüldözések idején Pozsonyba kellett menekülniük. Ugyanakkor neki kellett behajtania a legkíméletlenebb eszközökkel a Dózsa-féle parasztfelkelés (1514) következtében a zsidóságra kirótt nagy adó terheket, hogy Ulászló és Zápolyai János felszerelhesse a lázadók elleni csapatait. Utána mindvégig, míg csak a prefektusi tisztség fennállott, a Mendel-család tagjai viselték ezt a hivatalt. A Mendel-család igen gazdag és előkelő volt, ők töltötték be a hitközségi elnöki és az országos zsidó prefektusi tisztelet Mátyás király uralkodásától, tehát az 1470-es évektől 1526-ig, a mohácsi vészig.

Mendel Jakab olyan nagy úr volt, hogy Mátyás király és Beatrix 1476-ban lezajlott esküvőjén lovasbandérium élén, karddal az oldalán lovagolt a királyi pár elé. (Ebben az időben Nyugat-Európában zsidónak nemhogy lovon ülni, vagy fegyvert viselni nem volt szabad, de megkülönböztető sárga foltot kellett ruháján hordania.) Kohn Sámuel így ír egy névtelen erfurti lovag leírását idézve a zsidók felvonulásáról az esküvői menetben: Buda várának bejáratánál „a zsidók élén agg előljárójuk ment, lóháton, kivont karddal, melyen kosár függött, amelyben tíz font ezüst volt. Mellette fia, szintén lóháton, karddal és ezüst kosárral. Utánuk jött huszonnégy lovag, mindnyájan bíbor díszruhában, kalapjukon három szál strucctollal.” II. Ulászló koronázásán pedig huszonnégy lovas kíséretében jelent meg fényes fegyverzetben.

Egyes források szerint a Magyar Zsidó Múzeum egyik legértékesebb ereklyéje, az a héber feliratú kard, amelyet a történészek és különösen a hazai zsidó néphagyomány a „magyar zsidók szent kardjának” tart, Mendel Jakab tulajdona volt. Mendel palotája - ma már tudjuk - a mai Táncsics Mihály utca 23. számú telken állt, és ennek Bátyasétány felőli udvarán építette fel a zsidóprefektus a budai askenázi hitközség nagy zsinagógáját feltehetően 1461-ben. A középkori Európa egyik legnagyobb zsinagógája volt, három hajóval, a maga korában hatalmas méretű (26,26 x 10,73 méter alapterületű és kb. 9 méter belmagasságú) csarnokokkal. Feltehetően a királyi udvar építőmesterei építették gazdag tagozású későgotikus stílusban. Az épületet a budai várat felszabadító keresztény csapatok rombolták le 1686 szeptemberében.

Forrás: (wikipedia)

Dr. Goldberger Tamás: 80 éve történt

XX. rész

1944. augusztus 10. - 1944. augusztus 16. között

1944. augusztus 10. Nantes-ot elfoglalják a szövetségesek. Dálnoki Veress Lajos szemlélt tartott a Békás-szorosban, majd az ezt követő beszélgetésben annak a véleményének adott hangot, miszerint, az I. világháború tapasztalatai alapján, a Kárpátokban lévő frontvonal 7-8 hadosztállyal és a határőr alakulatokkal megvédhetőek. Beregfy Károly Vörös János vezérkari főnökkel találkozott. Szóba került Beregfy jövendőbeli posztja, Vörös elképzelhetőnek tartotta, hogy a honvédelmi miniszter helyettese lesz. Miskolcon keletkezett irat: "Jónap József és Vilmos volt Vay u. 29.sz. a távollevő zsidó részére az 1924.a/1944.számú véghatározattal kirendelt gondnokot hivatalból, kérelmére gondnoki tisztsége alól felmentjük és a nevezett távollevő részére az (1877.XX. t.c. 28.§ 1. bek. b.) pontja alapján Czókoly István miskolci lakost rendeljük ki vagyongazdálkodó gondnokul". Utasítjuk a kirendelt gondnokot, hogy a zsidók vagyonának bejelentése és zár alá vétele ügyében kiadott 1600/1944.M.E. számú rendelet 1. §-ban foglalt bejelentési kötelezettségének a távollevő helyett amennyiben a bejelentés még nem történt meg - tegyen eleget. A kormány 2120/1944. M. E. sz. rendeletével szabályozta a zsidó üzlethelyiségek hasznosítását.

1944. augusztus 11. A Hollandiát igazgató náci hatóságok kivégezték Joop Westerweel költőpedagógust, aki zsidókat segített a menekülésben. Legyen ezen igaz ember emléke áldott! Kovarcz Emil a Gellért Szállóban találkozott Mecsér Andrással.

Érdeklődött Veessenmayer elutazásáról, Otto Winkelmannal való ellentétéről. Mecsér kijelentette, nem tud egyikük elutazásáról sem, kettejük ellentétje fennáll, de ő reménykedett Veessenmayer maradásában. A német diplomata előző este nála vacsorázott, dühöngött a fejetlenség miatt, Mecsér "vigasztalta". William Walton Butterworth madridi ügyvivő által küldött távirat egy lehetséges magyarországi ellenállócsoportról szólt. A brit

nagykövetség emlékiratban tájékoztatta az USA külügy minisztériumát arról, hogy Magyarország ügyéről nem lehet Romániától elkülönítve tárgyalni. Utasítás Miskolcra: "Miskolc thj. város árvaszéki elnökétől értesültem, hogy a polgármesteri hivatal intencióinak megfelelően a városi tisztviselők sorából - a távollévő zsidók részére - kirendelt gondnokok erről a tisztügről tömegesen lemondanak, miáltal a zsidó ingatlan vagyonok kezelése körül komoly zavarok mutatkoznak".

1944. augusztus 12. Vörös János vezérkari főnök kijelentette, hogy a kormányzó a zsidókérdést a magyar hatóságok akaratának megfelelően kívánja megoldani. Kovarcz Emil lakásán felkereste Rajniss Ferencet, a Magyar Megújulás Pártjának egyik vezetőjét. Rajniss támadta a miniszterelnököt, akit aljasnak, kétszínűnek, tehetetlen öregembernek titulált, Baký Lászlót, Pálffy Fidélt, Rupprecht Olivért, Ruszkay Jenőt, Jurcsek Bélát, Bonczos Miklóst, Jaross Andort, sőt, még Horthy Miklóst is, és természetesen, a kormányzó körül lévő klikket. Többségüket a németek kiszolgálójaként, alkalmatlan, haszonleső emberként állította be. Kovarcz kérdésére elismerte Imrédy Béla zsidó származását, de az adott helyzetben nem kívánja magára

Dr. Goldberger Tamás: 80 éve történt

XX. rész

hagyni. **Imrédy** háttérbe vonulása esetén ő lehet a párt vezetője. Dicsérte **Szálasi Ferencet** előrelátásáért, hogy nem vett részt a politikai csatározásokban, és kijelentette, hogy a **Nyilaskezes Párt** vezetőjének sokkal komolyabb programja van, mint azt sokan hiszik. Befejezéshez közeledett a **kaposvári zsinagógában** és környező épületeiben elhelyezett zsidó ingóvagyron számbavétele. A több helyiségben példás szakszerűséggel elhelyezett holmik **sok-sok millió pengő** értéket képviseltek. A **12 tóra** hozzávetőleges értéke darabonként **10—15 ezer pengő** lehetett.

1944. augusztus 13. Az **Őslakó** írta: „**Munkács városához is körirat érkezett a honvédelmi minisztériumtól, melynek alapján fel fogják szólítani a bortermelőket, hogy adjanak bort a vitézül harcoló honvédjeinknek.**” **Vattay Antal** lett a kormányzói kabinetiroda élén **Dálnoki Miklós Béla** utóda.

1944. augusztus 14. **Amerikai vadászgépekkel vívott harcban elesett Molnár László hadnagy,** aki az egyik legeredményesebb **magyar pilóta** volt a lelőtt gépeket tekintve. A **4. német hegyihadosztály,** mely a **Kárpátok** előterében vívott harcokban vett részt, tartalékba került.

1944. augusztus 15. Szövetséges haderők szállnak partra **Dél-Franciaországban Toulon és Cannes** közt (**Dragoon hadművelet**). **Veesenmayert hazahívták,** hogy felelősségre vonják a magyar belpolitikai helyzet miatt. Az **USA külügyminisztere** táviratot küldött a **Nagy-Britanniába** delegált nagykövetnek, melyhez csatolták a **július 26-ra** datált, "**Javasolt megadási feltételek Magyarország számára**" című dokumentumot. **Theodor Hoesl Grell SS-Hauptsturmführer,** a német **Külügyminisztérium** zsidó ügyekkel megbízott képviselőjének feljegyzése: "**Ma reggel...Wöhrn hauptsturmführer kereste fel dr. Brandtot a magyar zsidók kiutazási engedélyeinek ügyében. Utalt arra, hogy Eichmann különleges bevetési kommandójának jelentése szerint a birodalomba irányuló, augusztus 20-án újból kezdődő zsidószállítások egyáltalán nem zárják ki, hogy a budapesti német követség lehetővé tegye magyar zsidók kiutazását Románián keresztül Palesztinába. Tekintettel az ép-pen Romániával szemben támasztott követelésünkre, hogy akadályozza meg a zsidók paleszti-nai kivándorlását, valamint a Palesztina-kérdésben a nagymuftival szembeni magatartásunk-ra, itt célszerűnek látják, ha a Budapestre adott 1944. július 10-i utasítást a birodalmi Bizton-sági Főhivatal kérése értelmében kiegészítve, biztosítjuk a kitűzött célt - hogy az érdekelt zsidók Palesztina helyett Svédországba vagy Svájcba vándoroljanak ki.**"

1944. augusztus 16. **Vörös János** vezérkari főnök végül beleegyezett, hogy **augusztus 20-án**

Heinz Guderianhoz utazzon. Ezen a napon ölték meg **Auschwitzban Jane Haining,** a **budapesti skót misszió leányotthonának igazgatóját.** **Keszthelyen** is megkezdték a volt zsidó ingatlanoknak közcélokra való felhasználását. Ennek az akciónak keretében vették igénybe a **Hajdu-utcai** volt zsidó szeretetház épületét **Egészségház** céljaira. **Keszthelyen** számos közcélnak

is megfelelő zsidó ingatlan volt, ezért több egyesület és közület igényelt zsidó ingatlant.

Folytatjuk...

Tzvi Gluckin:

Fedezd fel ki írta a Tórát!

XXIII. rész

Eredményei négyszer jobbak voltak, mint az eredeti **Rips–Witztum**-kísérleté: **4:1 000 000** vagy **p = 0,000004**. És mivel **Gans** ugyanazt a névlistát használta, **89** mint **Ripsék**, az ő vizsgálatának sikere azt sugallta, hogy a **Rips–Witztum** kísérlet érvényes volt.

A **Statistical Science**-ben való publikálás óta további kísérleteket végeztek. Az egyik kísérletben a **Talmud** kötetének neveit keresték. A kísérletnek az volt az előnye a rabbikísérletekkel szemben, hogy az egyes kötetek neve változatlan. A nevek pedig a **Talmud i. sz. 500**-ra tehető befejezése óta ismertek. Az összes nevet megtalálták. Szoros közelségben kódolták őket. És annak az esélye, hogy az eredmény véletlen, **1:4 500 000** volt. Egy másik vizsgálatban a kutatók a **Józsué** által meghódított harmincegy város nevét keresték. A városok szerepelnek Józsué könyvében, és a helyesírásuk állandó. Ezeket a neveket is megtalálták egymáshoz szoros közelségben kódolva. Annak az esélye, hogy ez véletlen volt, **1:50 000 000**. Néhány kísérlet kudarcot vallott. De a legtöbb sikeres volt, és az eredmények megdöbbentők voltak.

Ha rákeresel a neten a **Biblia kódjaira**, sok mindent fogsz találni. Láthatsz kódokat, amelyeket az **Újszövetségben** találtak. De ezek a kódok nem tudományosak, a legtöbbjük csak játék. Találni fogsz olyan kódokat, amelyekről azt állítják, hogy megjósolják a jövőt. Sok sikert hozzá! És találni fogsz olyan cikkeket, amelyeket a kódok kritikusai írtak. A kritikusok érvei a **Statistical Science** eredeti cikkét támadják. Nem ismertetik a korrigált adatokkal lefuttatott megismételt kísérletet. És nem tárgyalják a rögzített helyesírással végzett további kísérleteket. Továbbra is az első kísérletben lévő mozgástér miatt panaszkodnak.

2006-ban hét tanulmányt nyújtottak be a **Hongkongban** megrendezett **18. Nemzetközi Mintafelismerési Konferenciára**. Szakértők bírálták őket. A tanulmányok bizonyították, hogy az eredeti kísérletek módszertana és eredményei helyesek voltak. A szakértő bírálók egyetértettek. A kritikusok hallgattak. Senki sem támadta meg ezeket a tanulmányokat.

Döntsd el Te magad! Vajon a Tórában lévő ekvidisztáns betűsorozatok csak véletlenek, vagy szándékosan kódolták őket a szövegbe? Ha szándékosak, akkor hogyan kerültek oda? Azt mondják, ha egy csapat majomnak adunk egy írógépet és elég sokáig próbálkozhatnak, végül Shakespeare összes művét le fogják gépelni. De hány milliárd évbe fog telni? Egy bizonyos ponton azt kell mondanod: „Elméletben talán lehetséges, de a valóságban soha nem fog megtörténni.” Mi a helyzet a Tórában található egyenlő távolságra lévő betűsorozatokkal? Lehetséges, hogy véletlenül szerepelnek benne. Ennek az esélye 1:1 694 000.94 Szerinted ez a valószínűbb?

Nézzünk meg még néhány további példát a Tórában található ekvidisztáns betűsorozatokra! Ezek a kódok nem egy tudományos kísérlet eredményeként kerültek elő, de érdekesek. A **holokauszt** a zsidó nép szörnyű katasztrófája volt. **Vajon vannak holokauszttal kapcsolatos utalások elrejtve a Tórában? Nézzük meg!**

A számítógép az „**ellenség**” szót (**hácorer**) **kilencbetűs távolságban** találta meg a Tórában. Ez nem meglepő, az „**ellenség**” **héber** szó. Alatta viszont megtalálta a „**náci**” kifejezést is **tizenkét betűs távolságban**. Összeolvasva a következő kifejezést kódolja: „**a náci ellenség**”. **Érdekes**. A „**náci ellenség**” kifejezésen keresztül található „**Németország**” betűnként visszafelé. A „**Berlin**” szó „**Németország**” közvetlen közelében van **négybetűs távolságban** visszafelé.

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Tzvi Gluckin:

Fedezd fel ki írta a Tórá!

XXIII. rész

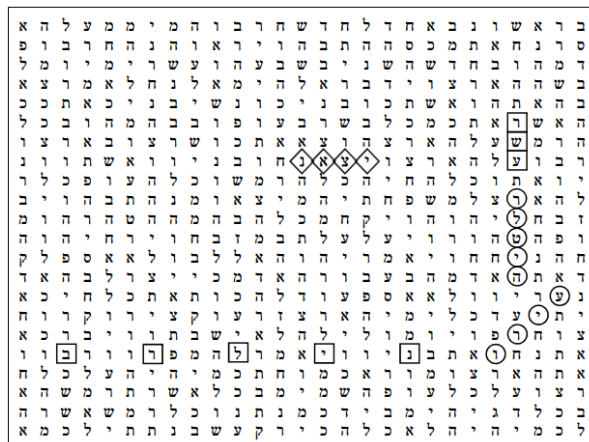
A „zsidó katasztrófa” kifejezés szintén keresztezi a „náci ellenség” kifejezést. Ez betűnként tűnik elő.

- az ellenség – הצורר
- náci – נאצית
- Németország – גרמניא
- Berlin – ברלין
- zsidó katasztrófa – שבר יהודים

Nézzünk meg egy másik példát! Ugyanazzal a „Berlin” -nel kezdődik, mint az előző, de a nézet másképp van beállítva. A „Berlin” szó fölött pár sossal, visszafelé olvasva, a „náci” kifejezés áll. E szavak mellett, **31 betűnként visszafelé olvasva** a „Hitler” név található. **Fölötte**, szintén **31 betűs** távolságban a héber **rásá** („gonosz”) kifejezés olvasható. És ha nem látnánk a kapcsolatot **Hitler** és **Berlin** között, az „ő városa” kifejezés **32 betűs** távolságban szerepel. „Hitler” a következő bibliai verset keresztezi: „Az ember szíve gonosz ifjúságától fogva.”

- náci – נאצי
- Hitler – היטלר
- gonosz – רשע
- városa – עירו
- Berlin – ברלין

Folytatjuk...

Heti Jahrzeit:

Rabbi Mordecháj ben Ábrahám Benet

Mordecháj ben Ábrahám Benet rabbi (héberül: מרדכי בן אברהם בנט,) más néven Marcus Benedict (1753. Csurgó-1829. Carlsbad) talmudista és morvaországi főrabbi volt.

Csurgón született, egy kis faluban, Stuhlweissenburg megyében. Mivel Benet szülei nagyon szegények voltak, és ennek következtében nem tudtak tanítót fogadni, fiukat mindössze 5 éves korában a nagymamájához küldték Nikolsburgba. Ott Gabriel Markbreiter gondoskodott a tehetséges gyermek 6 évig tartó taníttatásáról, majd az elzászi Ettingenbe küldte, amelynek rabbija Markbreiter sógora volt. Ez utóbbi lett Benet tanára, és nagy örömét lelte tanítványa csodálatos fejlődésében. Benet Bar Mitzvah (vallási nagykorúság) ünnepségén tanára nagy megdöbbenésükre megmutatta a vendégeknek a fiú három kéziratát - a Penta-teuch kommentárját, a Pészáchi Haggada kommentárját és a Talmudról szóló novellákat.

Tizenharmadik és tizenötödik életévétől kezdve Benet kizárólag a Biblia tanulmányozásának szentelte magát, a zsidó kommentárok és a Haggada segítségével a Talmudban és a Midrásban; szigorúan halachikus tanulmányait később Joseph Steinhardt rabbi fürthi jesivájában fejezte be, ahol három évig maradt. Ezután „haber”-ként (rangidős diákként) Prágába ment, ahol Meir Karpeles egy magán „klauszt” indított számára; bár Ezekiel Landau (Noda bihudah) ugyanebben a városban egy nagy jesivát vezetett, számos rátermett talmudista járt naponta, hogy meghallgassa Benet előadásait. Miután 2 évig Prágában tartózkodott, feleségül vette Sarah Finkelt (meghalt 1828-ban), egy kiemelkedő, jómódú nikolsburgi polgár lányát. Itt telepedett le 1773-ban, és egy éven belül ab bet din vezetője lett.

Tizenhárom évvel később elvállalta a morvaországi Lundenburg rabbinátusát, amelyet hat hónapig töltött be, amikor lemondott, hogy a magyarországi Schossberg rabbija legyen. Szülőföldjén való tartózkodása rövid volt, és 1789-ben Nikolsburg rabbijává és Morvaország főrabbi-jává nevezték ki. Később Pressburgból és Krakkóból is kapott ajánlatokat, de engedve gyülekezete kérésének, Nikolsburgban maradt. A túlzott tanulás azonban már ifjúkorában idegbetegséget okozott, amely egész életén át ragaszkodott hozzá, és ez volt az oka halálának, amely 1829. augusztus 12-én következett be Carlsbadban, ahová gyógykezelésre ment. Holttestét ideiglenesen a Carlsbad melletti Lichtenstadtban temették el, de hét hónappal később végakarátának megfelelően Nikolsburgban temették el véglegesen. Lichtenstadt és Nikolsburg közösségei harcoltak a földi maradványai elhelyezésének megtiszteltetéséért, és a később a holttest exhumálása körül kialakult vitát a tudomány fegyvereivel vívták meg, és a korabeli responzorirodalomban is szerepel.

Bár Benet független volt a hozzáállásában, tanultsága és magas jelleme sok hűséges barátot szerzett neki fiatalok és idősek körében. Még a haszidok is tisztelték őt, és Dovber Schneuri, a Chábád „középső rabbija” is elismerően szól róla egy levelében. Barátja, a híres Chászam Szófer, aki a legnagyobb tisztelettel viseltetett iránta; dicsérte őt, és „ben jáchid leKudsha Berich Hu” -nak (Isten egyetlen gyermeke) nevezte; ami azt jelenti, hogy senki sem volt hozzá fogható.

.Forrás: (tzadikim)

RECEPT-TÁR

Almás rizskoch

Gyerekkorom óta nagy rajongója vagyok a rizskochnak, vagy ahogy mi hívtuk, rizsfelfújtnak. Szerintem isteni ez a sült tejberizs, pláne, ha még egy kis almával is megbolondítjátok! Már csak ki kell próbálnotok.

Hozzávalók: 4 fő

- 250 g rizs
- 800 ml tej
- 400 ml víz
- 20 g vaníliás cukor
- 3 db alma (130 g/db)
- 5 db tojás
- 1 csipet só
- 130 g kristálycukor
- ½ db citrom héja

Elkészítés:

Az almás rizskoch elkészítésének első lépése, hogy a rizst, a tejet, a vizet és a vaníliás cukrot egy lábasba tesszük, és közepes hőfokon, néhány percenként átkevergetve puhára főzzük a rizst, amit utána kihűtünk.

Az almákat meghámozzuk, kicsumázzuk és kicsi, kb. 0,5 cm-es kockákra vágjuk.

A tojásokat kettéválasztjuk, és a fehérjét egy csipet sóval kemény habbá verjük. A sárgáját fehéredésig habosítjuk a cukorral, belereszeljük a citromhéjat, majd belekeverjük a tejberizst, és egy spatulával beleforgatjuk a tojásfehérjehabot és az almakockákat is.

Sütőpapírral bélelt tepsibe öntjük, és 180 fokra előmelegített sütőben 40 perc alatt megsütjük. Porcukorral és lekvárral tálaljuk.

Forrás: (streetkitchen)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

Képek							DIAGRAM	TOLÓZÁR, RETESZ	ERKÖLCS-TELEN	TÉRELVÁLASZTÓ ELEM	RÓMAI 1-ES	RETIKÜL-BEN VANI	KÉSŐBBRE HALASZT	A POÉN 1. RÉSZÉ
							GIGA, RÖVIDEN ZSO-LOZSMA				FRISS, HÁMVAS HADSZÍN-TÉR			
							ÜTŐS LABDA-JÁTEK					NOHA, HABÁR MOZI-BELSŐ!		
							LÓTÉR SZÉLEI! DUNAI SZIGET			KÖNNYŰ BOR TESSÉKI				
JÁTEKOSAN PAJZÁN	A POÉN 2. RÉSZÉ	GYEREK-OLYAS-MÁNY	BENSŐ-SÉGES JELENET	KETTÉ-TÖRT FÉSŰ!	A TÖB-BES SZÁM JELE	ROVART IRT TÚLRA RAK							RÖNTGEN, RÖVIDEN FORMÁ-LÓDIK	
								TEXTIL-NÖVÉNY MEG-SÚROLÓ					JUTTAT VALAKI ORRÁTÓL	
A KÓRHÁZ JELE														
ITÓKA														
ÉVEZ-REDES														
IGEN JÓLESŐ														
JAPÁN AUTÓK JELZÉSE														
GOMBA-SZELETI														
PEN-GETŐS HANG-SZER														
ÁLLATOK ALÁ TETT SZALMA														
A JÓD ÉS AZ ITTRIUM VEGYJELE														
RÁDIUSZ, RÖVIDEN														
A TAVALYI ESZTENDŐ														
BÉR ELEMEI	V													

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD TORA Alapítvány számlaszáma: 11705008-20413002-0000000

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ה"ב

IMAIĐÓK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2024. Aug. 16. – 2024. Aug.23.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
16. péntek	7:00	19:00
17. szombat	8:00	19:30
18. vasárnap	8:00	19:00
19. hétfő	7:00	19:00
20. kedd	7:00	19:00
21. szerda	7:00	19:00
22. csütörtök	7:00	19:00
23. péntek	7:00	19:00

A 613 PARANCSOLAT

XVI.

Tiltó micva

**Nem enni semmit,
ami chámecot tar-
talmaz**

„Semminemű
erjesztőt (ková-
szosat) ne
egyetek...”

(2Mózes 12:20)

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
16. péntek	19:35	17. szombat	20:42
23. péntek	19:22	24. szombat	20:28

POÉN SAROK

Béluci a mamájával sétálgat az állatkertben. A fülemüle ketrecénél hallják, hogy az állat milyen csodaszépen tud énekelni.

- No, Béluci, te is szeretnél ilyen szépen énekelni?

- Nem! Én inkább olyan messzire szeretnék köpni, mint a láma.

Hétfő este és kedd reggel hagyományainknak megfelelően megtartottuk Tisá be Áv imádkozásokat. A délutáni imán felvettük a tfileket, és Tóra olvasást is tartottunk.

Andrássy Béla gondnok urat köszöntöttük születésnapja alkalmából, Béla pálinkával vendégelte meg a megjelenteket. Mazal Tov.

Halpert Sándor testvére Salamon Miklósné elhunyt a temetésen körzetünk tagjai is részt vettek.

Chaim Saul rabbi szabadságra ment pár napra. Jó pihenést kíván kiléne minden tagja.

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kiléne tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt augusztus 28.-án, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuvaros utcai Templomkörzet

Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084

Nagy Fuvaros utca 4.

Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com

<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor

Szerkesztő: Streit Gábor

Technikai asszisztens: Andrásy Béla